

مدیریت ریسک و بحران و راه کارهای ایجاد مدیریت جامع بحران

نویسنده ^۱* صفاءالدین هلاکویی

۱- کارشناس ارشد مدیریت پروژه و ساخت از دانشگاه تهران safahala22@gmail.com

چکیده

هر بحران، وضعیتی است که نظم سیستم اصلی یا قسمت هایی از آن را مختل نموده و پایداری آن را بر هم می زند. در وضعیت بحرانی اصطکاک بین عوامل درگیر افزایش می یابد. به همین منظور می بایست بحران بوجود آمده را مدیریت نمود تا از اثرات نا مطلوب آن جلوگیری بعمل آید. مدیریت را می توان علم و هنر متشکل و هماهنگ کردن، رهبری و کنترل فعالیت های دسته جمعی، برای نیل به هدف های مطلوب با حداکثر کارایی تعریف کرد. امروزه عمده ترین نقاط ضعف مدیریت بحران عدم هماهنگی و همکاری سازمان ها، کمبود ضوابط و مقررات جامع و مانع و پراکندگی و ناکافی بودن قوانین و مقررات موجود و محدودیت منابع مالی است. کنترل بحران به مدیریت قوی نیازمند است. هر بحران، راه حل خاص خود را با توجه به شرایط و مقتضیات مربوط می طلبد و برنامه ریزی دقیق می خواهد. همچنین نقش اطلاعات در مدیریت بحران بسیار پر رنگ می باشد. اطلاعات همواره به عنوان مهم ترین دستمایه تصمیم گیری در هر زمینه ای و در هر کشوری از جایگاه ویژه ای برخوردار است. مدیریت بحران فرآیندی است که طی آن برای رویارویی با وضعیتی دشوار، همه برنامه ریزی ها، سازماندهی ها و کنترل های گروهی بسیج شده و با توجه به وضعیت موجود برای تصمیم گیری مناسب در اختیار مدیران قرار می گیرد. برای حل بحران ها باید تصمیمات درستی گرفته شود تا چالش اثرات تصمیمات نادرست بحران بوجود آمده را پیچیده تر ننماید.

واژه های کلیدی: مدیریت جامع بحران، ریسک، بحران های ترکیبی، موقعیت اضطراری، حادثه، سازماندهی

۱- مقدمه

در کشورهای جهان یکی از عوامل بازدارندگی توسعه، بحران های بوجود آمده می باشد. حال این بحران ممکن است در اثر بلایای طبیعی باشد یا بحران اقتصادی، سیاسی و از این قبیل باشد. در کشور ما نیز بدلیل موقعیت جغرافیایی و شرایط اقلیمی از جمله کشورهای حادثه خیز محسوب می شود. همین مسئله موجب وارد آوردن خسارات جانی و مالی بسیاری در کشور ما شده است. همچنین عدم آگاهی مردم و بعضاً مسئولین از مدیریت بحران در زمان مقتضی یکی از عوامل تشدید کننده در ایجاد خسارات و صدمات بیشتر می گردد.

بسیاری بر این باور هستند که در مدیریت بحران قبل از وقوع حادثه هیچ گونه اقدامی نمی توان به عمل آورد و تمامی فعالیت ها پس از وقوع حادثه انجام می پذیرد. ولی با مدیریت صحیح می توان اقدامات گسترده ای قبل از وقوع خطر انجام داد تا عملاً غافلگیری به حداقل ممکن برسد.

خصوصیت و ماهیت شرایط اضطراری این است که هرج و مرج و بهم ریختگی ایجاد می کند، اما مسئله مهم این است که این هرج و مرج و ناهماهنگی چه مدت زمانی ادامه پیدا می کند و چه زمانی به حالت نظم برگردد. در کشور ما هیچ سناریویی برای این مواقع نوشته نشده است و درباره چنین موضوعاتی فکر نشده است.